

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Zuzana Slámová

Název práce: Prevence rizikového chování v kyberprostoru

Vedoucí práce: Mgr. Iva Junová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Petra Kalibová

Téma práce: Autorka předkládané bakalářské práce zvolila téma, které koresponduje se studovaným oborem autorky práce. Oblast rizikového chování v kyberprostoru (a především předcházení tomuto chování) je problematika velmi aktuální, a pokud by práce navrhovala určité intervence v této oblasti, byla by velmi cenným výstupem. Doporučení pro praxi ale ani přepracovaná verze práce příliš neobsahuje.

Zaměření práce: Autorka se v teoretické části práce zabývá vymezením základních pojmů (charakteristika rizikových jevů v kyberprostoru, prevence rizikového chování, subjekty a objekty prevence). Práce je poměrně stručně napsána, působí na mě jako kompilát, autorka se svými slovy k problematice popisované v práci velmi málo vyjadřuje. Protože se práce zabývá problematikou prevence na jedné škole v Královéhradeckém kraji, zvolila dle mého názoru autorka příliš široký název práce - název práce je velmi obecný a působí, jako kdyby autorka realizovala celorepublikové šetření. Také výběr pouze jedné školy pro účely výzkumného šetření v závěrečné práci je podle mého názoru velmi nízký, protože se evidentně nejedná o případovou studii.

Empirické šetření: Empirická část práce je obsažena ve čtvrté kapitole, je logicky uspořádána, v úvodu této části autorka popisuje design výzkumu, definuje výzkumný

cíl, formuluje hypotézy, atd. Autorka zvolila kvantitativní výzkum, konkrétně potom získává data prostřednictvím dotazníků, respondenty jsou děti. Ačkoliv souhlasím s tvrzením, že zvolená cílová skupina je jednou z nejohroženějších, autorka by měla svou domněnku podložit odbornými tvrzeními (na toto bylo upozorněno již v předchozím posudku). Autorka formulovala celkem tři hypotézy – ústřední a dvě dílčí, jednotlivé hypotézy opírá o výsledky realizovaných výzkumů.

Na tomto místě autorka také popisuje charakteristiku vybrané školy, kde výzkum probíhal a uvádí, že jako doplňkovou výzkumnou techniku zvolila analýzu minimálního preventivního programu školy. Kladně hodnotím snahu autorky o projevení vlastního názoru během interpretace dat získaných z dotazníků. Ovšem některé z nich jsou při nejmenším nešťastně formulované, např. na s. 34 „Z výsledků vidíme, že vysvětlení volí u žáků poměrně hodně rodičů“.

Některé dotazníkové položky stále dle mého názoru nezkoumají to, co je cílem výzkumu. Např. položka 11 – znalost pojmů. Co konkrétně má za cíl tato položka zjistit a jak autorka ví, že respondent skutečně rozumí pojmu, pokud odpovídá na otázku vím/nevím?

Verifikace hypotéz je na jednoduché, až nedostačující úrovni. Hypotéza 1 je v podstatě „verifikována“ na základě pouze jedné položky dotazníku (viz.předchozí verze práce), obdobně jako hypotéza 2. Kladně hodnotím, že se autorka pustila také do analýzy MPP, ale bohužel zde není uvedeno, na co se pozornost autorky zaměřila? Hledala autorka konkrétní preventivní kroky na poli rizikového chování v kyberprostoru, nebo sledovala dodržení doporučené struktury MPP? V textu se totiž objevuje: „Podle mého názoru by se MPP měl dopracovat a to zejména v položkách: analýza výchozího stavu, cíle a metody prevence, ukazatele efektivity, evaluace“. Autorka si navíc v textu protiřečí, jednak píše, že v dokumentu schází zhodnocení

současného stavu školy, v jiném odstavci uvádí, že je třeba tuto položku dopracovat, ve třetím odstavci potom uvádí, „že v textu nalezneme krátkou, ale dostačující analýzu stavu školy“. Autorka v závěru metodologické části neshrnuje stěžejní výsledky, postrádám doporučení pro praxi, pohled studentky jako budoucího sociálního pedagoga. V metodologické části je celá řada nedostatků, které byly zřejmě také způsobeny tím, že **autorka nevyužila ani v přepracované práci metodologickou literaturu.** Kladu si tedy otázku, jak mohla autorka bez metodologické opory výzkumné šetření realizovat poprvé, a jak mohla kapitolu bez literatury přepracovat?

Při popisu školy bych doporučovala se zaměřit více na charakteristiku, která souvisí s popisovaným tématem – např. zkušenosti školy s výskytem rizikového chování, poradenští pracovníci školy, apod. Pokud autorka v textu anonymizuje školu, na které bylo realizováno výzkumné šetření (což je bez pochyb správný postup), **není vhodné v příloze v MPP uvést jméno pedagoga, který ho vytvořil.**

Jestliže autorka tvrdí, že k verifikaci ústřední hypotézy posloužila i analýza MPP, neměla by dle mého názoru nejprve hypotézu verifikovat a teprve potom se v textu věnovat samotné analýze. Logičtější by bylo dojít k závěru až po seznámení s výsledky analýzy dokumentu.

Využitelnost pro praxi: Zůstává v přepracované verzi na stejné úrovni.

Rozsah práce: Předkládaná bakalářská práce je rozsahově v pořádku a z původních 53 stran je o dalších deset rozšířena. Práce je rozdělena do čtyř kapitol, tři kapitoly zahrnují teoretický background, čtvrtá kapitola prezentuje výzkumné šetření.

Práce s odbornými zdroji: Autorka v textu ne příliš cituje, celá řada výroků je podle mého názoru převzatá ze zdroje, ale není na něho odkázáno. Např. na s. 4 je odkázáno na zdroj jednou, ačkoliv jsou součástí textu definice. V průměru je tedy

odkazováno na zdroj jedenkrát za stranu textu. Ačkoliv je na s. 9 uvedeno schéma Kopretiny prevence, není s ním nijak dál naloženo. Ačkoliv se počet zdrojů od minulé verze mírně zvýšil, stále si stojím za názorem, že vzhledem k tématu, je použitých zdrojů velmi málo – navíc se jedná o webové stránky, videonahrávku na YouTube a celá řada zdrojů obsahuje jiné téma – především problematiku drogových závislostí. A některé zdroje nejsou dle mého názoru relevantní pro toto téma – např. Latinsko-český slovník, to bychom mohli uvádět i v případě použití anglicky psaných zdrojů anglicko-český slovník. Internetové zdroje nejsou ani v této verzi práce dle mého názoru správně uvedeny v seznamu pramenů – **autorka by měla konkrétně uvést, co z jednotlivých webů využila v textu, a jaké konkrétní články z periodik využila!** Nebyla využita ani metodologická literatura. Některé zdroje, na které je v textu (chybně) odkazováno, schází v seznamu zdrojů úplně (např. webové stránky Nadace naše dítě).

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce: Jazyková, formální a stylistická úroveň práce je na velmi průměrné úrovni. Text je psaný dle mého názoru málo odborně. Obsah bývá zvykem v odborném textu zarovnat, autorce se zarovnání příliš nepodařilo. Na s. 26 autorka uvádí, že využila výzkum Nadace naše děti, ve skutečnosti se jedná o Nadaci naše dítě.

Cíl práce: Cíl práce je uveden v úvodu práce jako „s oporou o odbornou literaturu popsat a analyzovat rizikové chování v kyberprostoru v kontextu prevence a ve výzkumném šetření zjistit průběh prevence a realizaci rizikového chování v kyberprostoru u cílové skupiny“. Cíl práce je daleko lépe formulován, než tomu bylo v předchozí verzi BcP. Oproti tomu cíl výzkumného šetření není formulován šťastně: „zjistit průběh prevence a realizaci rizikového chování, které se odehrává v kyberprostoru u dětí na gymnáziu“. Znění cíle nerozumím.

Ačkoliv předkládaná přepracovaná práce doznala určitých změn (např. změna formulace hypotéz, propracování zdůvodnění hypotéz, struktura kapitol, zarovnání textu), většinu závažných nedostatků uvedených v posudku se autorce dle mého názoru odstranit nepodařilo (absence metodologických pramenů, ponechání nerelevantních zdrojů, ponechání nevhodných formulací, nedostatečný počet zdrojů, nedostatečný počet odkazování na zdroje v textu, metodologické nedostatky v dotazníku), některé části textu ponechala autorka prakticky beze změny. Práci by dle mého názoru prospěl delší čas věnovaný zásadnímu přepracování práce včetně výzkumného šetření.

Konečné rozhodnutí, zda přepracovaná práce splňuje požadavky kladené na závěrečné práce, ponechávám na komisi přítomnou u obhajoby.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Prosím autorku, aby u obhajoby uvedla na pravou míru, kteří autoři se tématem BcP (prevence rizikového chování v kyberprostoru) odborně zabývají. Jistě se v pravém slova smyslu nejedná o autory zmiňované v úvodu práce.
2. Na s. 27 autorka uvádí, že některé dotazníky byly vyřazeny, „protože odpovědi nebyly relevantní“. Prosím o vysvětlení.
3. V anotaci autorka používá pojem „polozavřený dotazník“, co má na mysli?
4. Prosím autorku, aby u obhajoby ujasnila, jakým způsobem probíhala verifikace ústřední hypotézy – tedy jak autorka došla k závěru, že ústřední hypotézu přijímá jako platnou.

Navrhované hodnocení: A – B – C – D – E - F

Datum: 25. 7. 2016

.....

Podpis oponenta práce